PARC CENEDLAETHOL ERYRI
lle i enaid gael llonydd
SNOWDONIA NATIONAL PARK
one of Britain's breathing spaces

Cyswllt · Contact: Barbara Jones
Ffôn · Telephone: 01766 772 230
Ein cyf · Our ref: 4/AC/032.004/BRJ
Eich cyf · Your ref:
Dyddiad · Date: 6th October 2009
e-bost · e-mail: barbara.jones@eryri-npa.gov.uk

Mr. Mick Bates
Chair, Sustainability Committee
National Assembly for Wales
Cardiff Bay
CF99 1NA

Dear Mr. Bates

Re: Response to the Sustainability Committee's Inquiry into access to inland water.
North Snowdonia Local Access Forum

Thank you for the opportunity to respond to the Sustainability Committee's inquiry into access to inland water, and for extending your deadline of 18th September to accommodate the Forum's meeting timetable. The Forum considered the inquiry questionnaire at its meeting on 7th September, and its response is detailed below.

Response of the North Snowdonia Local Access Forum:

What is your interest in the issue of access to inland waterways?

The Snowdonia National Park Authority administers two Local Access Forums, one for the South and one for the North of the National Park. They were established in accordance with the Countryside and Rights of Way Act 2000, and their purpose is to advise relevant authorities, including the National Assembly for Wales, Gwynedd and Conwy Councils, the Countryside Council for Wales, and the National Park Authority on improvements to access in their area.

Membership of the Forums is balanced between "land management" and "recreational" interests, and the Forums, although administered by the SNPA, are independent of the Authority. The views of the Northern and Southern Forums differ slightly, and are therefore submitted separately.

What are the key issues for recreational access to inland water in Wales and how would you like to see them addressed?

There was consensus that:

- Issues arising from access to inland water are mainly the concerns of landowners and occupiers and existing fishing interests.

- Access and Egress points, properly planned and resourced, will go far to reduce the harmful effects of improved access on landowners, occupiers, existing fishing rights and conservation. Facilities for canoeists might provide diversification opportunities for farmers. Local Access Forums should be involved in the development of access and egress points, and on any exclusions and restrictions.
- Adequate funding should be made available for access agreements and facilities.
- Canoeing should be dependent on sufficient water -- as in the National Trust Glaslyn Agreement – with clear information in situ and on websites.
- Clarity on rights and responsibilities should be achieved through a public education programme and the production of codes of conduct – which should give due weight to the need to respect local culture and sensibilities.

In addition, the following points arose during discussion, though they were not universally agreed:

- The need for licensing/payment for recreational use
- Enforcement of any code of conduct – whose responsibility?
- Possible that rivers and lakes should be audited for suitability for recreation, and any conditions for use, such as water levels, determined.
- The member representing fishing interests made the point strongly that existing fishing assets will lose value, and that anglers' enjoyment will be adversely affected. He believed that anglers should be able to impose exclusions and restrictions on other use, but accepted that this was the view of a particular interest group.
- Similarly, members from the recreational "side" took the view that the existing state of affairs is unsatisfactory, and in need of clarification. Most people are happy to co-exist and will follow codes of conduct. A comparison was made with the concerns which preceded the introduction of Part 1 of the Countryside and Rights of Way Act 2000 – the right of access on foot to Open Country.

The Forum's views will be communicated to the SNPA Planning and Access Committee at its meeting on 7th October 2009, and the Authority's response will be forwarded to you after that date.

Yours sincerely

Barbara Jones
Warden and Access Service Manager

PARC CENEDLAETHOL ERYRI
lle i enaid gael llonydd
SNOWDONIA NATIONAL PARK
one of Britain's breathing spaces

Cyswllt · Contact	Barbara Jones
Ffôn · Telephone	01766 772 230
Ein cyf · Our ref	4/AC/032.004/BRJ
Eich cyf · Your ref	
Dyddiad · Date	6 Hydref 2009
e-bost · e-mail	barbara.jones@eryri-npa.gov.uk

Mr. Mick Bates
Cadeirydd, Y Pwyllgor Cynaliadwyedd
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

Annwyl Mr. Bates

Par : Ymateb Fforwm Mynediad Lleol Eryri i Ymchwiliad y Pwyllgor Cynaliadwyedd ynghylch mynediad at ddŵr mewndirol

Diolch i chi am y cyfle i ymateb i ymchwiliad y Pwyllgor Cynaliadwyedd ynghylch mynediad at ddŵr mewndirol, ac am ymestyn y dyddiad cau o'r 18 fed o Fedi er mwyn caniatáu ar gyfer amserlen cyfarfodydd y Fforwm. Ystyriodd y Fforwm holiadur yr ymchwiliad yn ei gyfarfod ar y 7fed o Fedi, ac mae'r ymateb manwl isod.

Ymateb <u>Fforwm Mynediad Lleol y Gogledd</u>:

Beth yw eich diddordeb yn y mater o gael mynediad at ddyfr ffyrdd mewndirol?

Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn gweinyddu dau Fforwm Mynediad Lleol, un yn y De a'r llall yng Ngogledd y Parc Cenedlaethol. Fe'i sefydlwyd yn unol â'r Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000, a'u pwrpas yw cynghori'r awdurdodau lleol, gan gynnwys Cynulliad Cenedlaethol Cymru, Cynghorau Gwynedd a Chonwy, Cyngor Cefn Gwlad Cymru, ac Awdurdod y Parc Cenedlaethol ar welliannau mynediad yn eu hardal hwy.

Mae aelodaeth y Fforymau yn gytbwys rhwng "rheolaeth tir" a diddordebau "hamddena", ac mae'r Fforymau, er eu bod yn cael eu gweinyddu gan Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri , yn annibynnol o'r Awdurdod. Mae barn y Fforwm Gogleddol a Deheuol yn amrywio ychydig, ac felly fe'i cyflwynir ar wahân.

Beth yw'r materion allweddol sydd a wnelo mynediad hamddena at ddŵr mewndirol yng Nghymru a sut ddylid ymdrin â'r materion hyn yn eich barn chi?

Yr oedd consenswS:

- Mae materion sy'n codi o ganlyniad i fynediad at ddŵr mewndirol yn peri pryderon i dtirfeddianwyr a phreswylwyr sydd â diddordebau cyfredol pysgota.

- Bydd sefydlu pwyntiau Mynediad ac Ymadael, sydd wedi cael eu cynllunio a'u hariannu yn iawn, yn mynd yn bell i leihau effeithiau niweidiol gwell mynediad ar gyfer tirfeddianwyr, preswylwyr, hawliau pysgota presennol a chadwraeth. Gall cyfleusterau ar gyfer canwyr ddarparu cyfleoedd i amaethwyr arallgyfeirio. Dylai Fforymau Mynediad Lleol chwarae eu rhan yn natblygiad pwyntiau mynediad ac ymadael, ac ar unrhyw waharddiadau a chyfyngiadau.
- Dylid sicrhau fod digon o adnoddau ariannol ar gael ar gyfer cytundebau a chyfleusterau mynediad.
- Dylai canŵio fod yn amodol fod digon o ddŵr - fel sy'n wir gyda Chytundeb yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol ar y Glaslyn - gyda gwybodaeth glir yn ei le ac ar wefannau.
- Dylid sicrhau fod hawliau a chyfrifoldebau yn glir ac fe ddylid cyflawni hynny trwy raglen addysgu'r cyhoedd a dylid cynhyrchu codau ymddygiad – dylid rhoi'r pwyslais iawn ar yr angen i barchu diwylliant lleol a synwyrusrwydd.

Yn ychwanegol, cododd y pwyntiau a ganlyn yn ystod y drafodaeth, er nid oedd pawb yn cytuno yn gyfan gwbl gyda rhain:

- Yr angen am drwyddedu / daliad ar gyfer defnydd hamddena
- O ran gorfodi unrhyw god ymddygiad – cyfrifoldeb pwy fyddai hyn?
- Efallai y dylai afonydd a llynnoedd gael eu harchwilio er mwyn ystyried a ydynt yn addas ar gyfer hamddena, a dylid penderfynu ar unrhyw amodau mewn perthynas â defnydd, megis lefelau dŵr,
- Gwnaeth yr aelod a oedd yn cynrychioli diddordebau pysgota y pwynt yn gryf y bydd yr asedau pysgota presennol yn colli gwerth, ac y bydd mwynhad pysgotwyr yn cael ei effeithio yn niweidiol. Yr oedd o'n credu y dylai pysgotwyr allu gweithredu gwaharddiadau ac eithriadau ar fathau eraill o ddefnydd, ond yr oedd yn derbyn mai dyma oedd barn grŵp sydd â diddordeb penodol.
- Yn yr un modd, yr oedd aelodau ar yr "ochr" hamddena o'r farn fod y sefyllfa fel ac y mae hi yn annerbyniol, a bod angen eglurder i bethau. Mae'r rhan fwyaf o bobl yn hapus i gyd - fodoli a byddant yn dilyn codau ymddygiad. Gwnaed cymhariaeth gyda phryderon a oedd yn bodoli cyn y cyflwynwyd Rhan 1 o'r Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000 - yr hawl mynediad ar droed i Gefn Gwlad agored.

Bydd barn y Fforwm yn cael ei gyfleu i Bwyllgor Cynllunio a Mynediad Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ar y 7fed o Hydref 2009, ac fe fydd ymateb yr Awdurdod yn cael ei ddanfon ymlaen i chi ar ol y dyddiad hwnnw.

Yn gywir

Barbara Jones
Rheolwr y Gwasanaeth Wardeinio a Mynediad

PARC CENEDLAETHOL ERYRI
lle i enaid gael llonydd
SNOWDONIA NATIONAL PARK
one of Britain's breathing spaces

Cyswllt · Contact: Barbara Jones
Ffôn · Telephone: 01766 772 230
Ein cyf · Our ref: 4/AC/033.004/BRJ
Eich cyf · Your ref:
Dyddiad · Date: 6th October 2009
e-bost · e-mail: barbara.jones@eryri-npa.gov.uk

Mr. Mick Bates
Chair, Sustainability Committee
National Assembly for Wales
Cardiff Bay
CF99 1NA

Dear Mr. Bates

**Re: Response to the Sustainability Committee's Inquiry into access to inland water.
South Snowdonia Local Access Forum**

Thank you for the opportunity to respond to the Sustainability Committee's inquiry into access to inland water, and for extending your deadline of 18th September to accommodate the Forum's meeting timetable. The Forum considered the inquiry questionnaire at its meeting on 15th September, and its response is detailed below.

Response of the South Snowdonia Local Access Forum:

What is your interest in the issue of access to inland waterways?

The Snowdonia National Park Authority administers two Local Access Forums, one for the South and one for the North of the National Park. They were established in accordance with the Countryside and Rights of Way Act 2000, and their purpose is to advise relevant authorities, including the National Assembly for Wales, Gwynedd and Conwy Councils, the Countryside Council for Wales, and the National Park Authority on improvements to access in their area.

Membership of the Forums is balanced between "land management" and "recreational" interests, and the Forums, although administered by the SNPA, are independent of the Authority. The views of the Northern and Southern Forums differ slightly, and are therefore submitted separately.

What are the key issues for recreational access to inland water in Wales and how would you like to see them addressed?

There was consensus that:

- Access is for a range of pursuits, including swimming and playing in rivers and lakes, but canoeing vs. fishing rights poses the biggest problem.

- Some regulation will be necessary for new users. Unrestricted access to all waters is not desirable. The overall aim should be their **sustainable use.**
- Rivers and lakes should be **carefully** audited for suitability. The comparison was made with the mapping exercise carried out prior to the introduction of Part 1 of the Countryside and Rights of Way Act 2000, which gave the public the right of access on foot to Open Country and Registered Common Land.
- The existing situation is already problematic and unacceptable for some landowners.
- Additional problems are posed by riverside fencing erected to protect habitat and to prevent pollution. Cattle drinking spots in these fences are potentially dangerous to canoeists and to cattle if fencing is lifted/disturbed.
- Adequate and well planned access and egress points are of primary importance to safeguard the interests of conservation, landowners and fishermen.
- Landowners' and occupiers' liability should not increase as a result of any new access rights.
- The overall aim should be for good levels of co-operation, education and information.
- A public education programme and codes of conduct will be needed to accompany any new rights.
- River gorges, heavily used by some outdoor education centres may need protection from over use and damage to habitats and species.
- Clarity will be needed as to the organisations responsible for access and egress points and the enforcement of codes of conduct and any restrictions and exclusions.

In addition, the Member representing fishing interests stressed his concern about the potential harm to income generated by angling in the area, and to conservation interests (which are supported by fishermen) arising from increased access to rivers and lakes for new users. He noted that fishermen pay for rod licences and club membership, and are regulated by water bailiffs. His views are respected by the Forum, but it is accepted that they are the standpoint of a particular interest group.

The Forum's views will be communicated to the SNPA Planning and Access Committee at its meeting on 7th October 2009, and the Authority's response will be forwarded to you after that date.

Yours sincerely

Barbara Jones
Warden and Access Service Manager

PARC CENEDLAETHOL ERYRI
lle i enaid gael llonydd
SNOWDONIA NATIONAL PARK
one of Britain's breathing spaces

Cyswllt · Contact — Barbara Jones
Ffôn · Telephone — 01766 772 230
Ein cyf · Our ref — 4/AC/033.004/BRJ
Eich cyf · Your ref —
Dyddiad · Date — 6 Hydref 2009
e-bost · e-mail — barbara.jones@eryri-npa.gov.uk

Mr. Mick Bates
Cadeirydd, Y Pwyllgor Cynaliadwyedd
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

Annwyl Mr. Bates

Par : Ymateb Fforwm Mynediad Lleol Eryri i Ymchwiliad y Pwyllgor Cynaliadwyedd ynghylch mynediad at ddŵr mewndirol.

Diolch i chi am y cyfle i ymateb i ymchwiliad y Pwyllgor Cynaliadwyedd ynghylch mynediad at ddŵr mewndirol, ac am ymestyn y dyddiad cau o'r 18 fed o Fedi er mwyn caniatáu ar gyfer amserlen cyfarfodydd y Fforwm. Ystyriodd y Fforwm holiadur yr ymchwiliad yn ei gyfarfod ar y 15 o Fedi, ac mae'r ymateb manwl isod.

Ymateb <u>Fforwm Mynediad Lleol y De</u>:

Beth yw eich diddordeb yn y mater o gael mynediad at ddyfr ffyrdd mewndirol?

Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri yn gweinyddu dau Fforwm Mynediad Lleol, un yn y De a'r llall yng Ngogledd y Parc Cenedlaethol. Fe'i sefydlwyd yn unol â'r Ddeddf Cefn gwlad a Hawliau Tramwy 2000, a'u pwrpas yw cynghori'r awdurdodau lleol, gan gynnwys Cynulliad Cenedlaethol Cymru, Cynghorau Gwynedd a Chonwy, Cyngor Cefn Gwlad Cymru, ac Awdurdod y Parc Cenedlaethol ar welliannau mynediad yn eu hardal hwy.

Mae aelodaeth y Fforymau yn gytbwys rhwng "rheolaeth tir" a diddordebau "hamddena", ac mae'r Fforymau, er ei fod yn cael ei weinyddu gan Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri , yn annibynnol o'r Awdurdod. Mae barn y Fforymau Gogleddol a Deheuol yn amrywio ychydig, ac felly fe'i cyflwynir ar wahân.

Beth yw'r materion allweddol sydd a wnelo mynediad hamddena at ddŵr mewndirol yng Nghymru a sut ddylid ymdrin â'r materion hyn yn eich barn chi?

Yr oedd consenswS:

- Mae mynediad yn golygu ystod o orchwylion gan gynnwys nofio a chwarae yn yr afonydd a'r llynnoedd, ond yr hyn sy'n cyflwyno'r broblem fwyaf yw hawliau canŵio vs. pysgota.

- Bydd angen peth rheoliad ar gyfer defnyddwyr newydd. Ni ddymunir gweld mynediad at bob dŵr yn ddi-rwystr. Dylai'r nod anelu yn y pendraw at **ddefnydd cynaliadwy.**
- Dylid archwilio afonydd a llynnoedd yn **ofalus** i ystyried eu haddasrwydd. Gwnaed y gymhariaeth gydag ymarferiad a gyflawnwyd cyn i Rhan 1 o'r Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000 gael ei chyflwyno, a oedd yn rhoi'r hawl i'r cyhoedd gael hawl mynediad ar droed i Gefn Gwlad Agored a Thir Comin Cofrestredig.
- Mae'r sefyllfa gyfredol yn peri problemau eisoes ac mae'n annerbyniol i rai tirfeddianwyr.
- Mae mwy o broblemau yn codi gyda ffensys ar hyd ymyl afonydd, hynny ydi ffensys sydd wedi cael eu codi er mwyn gwarchod cynefinoedd ac er mwyn atal llygredd. Mae mannau yfed ar gyfer gwartheg sy'n rhan o'r ffensys hyn yn gallu bod yn beryglus i ganwyr ac i wartheg petai'r ffensys yn cael eu codi / styrbio.
- Mae pwyntiau mynediad ac ymadael wedi eu cynllunio yn dda yn sylfaenol bwysig er mwyn diogelu diddordebau cadwraeth, tirfeddianwyr a physgotwyr.
- Ni ddylai atebolrwydd tirfeddianwyr a meddianwyr gynyddu o ganlyniad i'r hawliau mynediad newydd.
- Dylai'r nod anelu at lefelau da o gydweithrediad, addysg a gwybodaeth yn y pendraw.
- Dylid cael rhaglen ar gyfer addysgu'r cyhoedd a chodau ymddygiad gyd-fynd gydag unrhyw hawliau newydd.
- Fe all fod yn angenrheidiol i warchod ceunentydd afonydd, sy'n cael eu defnyddio yn helaeth iawn gan ganolfannau awyr agored- rhag iddynt gael eu gôr ddefnyddio a difrodi'r cynefinoedd a'r rhywogaethau.
- Bydd angen eglurder ynghylch pa sefydliadau fydd yn gyfrifol am bwyntiau mynediad ac ymadael a gorfodi'r cod ymddygiad ac unrhyw waharddiadau ac eithriadau.

Yn ychwanegol at hynny, pwysleisiodd Aelod sy'n cynrychioli hawliau pysgota ei bryder ynghylch y niwed a all ddigwydd i'r incwm sy'n cael ei greu gan bysgota yn yr ardal, a diddordebau cadwraeth (sy'n cael eu cefnogi gan bysgotwyr) a fyddai'n codi yn sgil rhagor o fynediad at afonydd a llynnoedd ar gyfer defnyddwyr newydd. Nododd fod pysgotwyr yn talu am drwydded genweiriol ac aelodaeth clybiau ac mae beiliaid dwr yn rheoleiddio hyn. Mae ei farn ef yn cael ei barchu gan y Fforwm, ond fe dderbynnir mai dyma yw barn grŵp sydd â diddordeb penodol.

Bydd barn y Fforwm yn cael ei gyfleu i Bwyllgor Cynllunio a Mynediad Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ar y 7fed o Hydref 2009, ac fe fydd ymateb yr Awdurdod yn cael ei ddanfon ymlaen i chi ar ol y dyddiad hwnnw.

Yn gywir

Barbara Jones
Rheolwr y Gwasanaeth Wardeinio a Mynediad